



Memorandum Ieders Stem Telt! 2018 - Gent

**11 werken voor de bestuursploeg van
2019-2024**

Ieders Stem Telt! 2018 is een initiatief van Samenlevingsopbouw Gent vzw in samenwerking met de Ambassadeursgroep Gent en ABVV Oost-Vlaanderen, ACLVB regio Gent, ACV Oost-Vlaanderen, Autodelen.net, Beweging van Mensen met Laag Inkomen en Kinderen, CAW Oost-Vlaanderen, Compaan, De Sloep, Dienst Outreachend Werken, Domus Mundi vzw, Een Hart voor Vluchtelingen vzw, Ella vzw, Fietsersbond, Gents Milieufrent, Het Pandschap cvba-so, Hart boven Hard – lokale werkgroep Gent, Huurdersbond Oost-Vlaanderen vzw, IN-Gent vzw, Jes, Jong Gent In Actie, KRAS vzw, NTGent, OBRA|BAKEN, Tawasul, Victoria Deluxe, Voem, Vooruit, vzw CBE – Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland, vzw JONG, vzw SIVI, vzw Toreke, Welzijnsschakels, Welzijnszorg Oost-Vlaanderen, Women Up.



1 mei 2018

ONDERTEKENAARS



VU: Lut Vael, Samenlevingsopbouw Gent vzw, Blaisantvest 70, 9000 Gent.

INHOUD

INLEIDING	4
WONEN	6
VOORSTEL 1: AANBODVERRUIMING BETAALBARE EN KWALITATIEVE HUURWONINGEN	7
VOORSTEL 2: AANPAK WOONKWALITEIT EN ENERGIEPRESTATIE	10
VOORSTEL 3: SOCIAAL GRONDBELEID	13
VOORSTEL 4: PRIJS/KWALITEIT	16
VOORSTEL 5: VAN OPVANG NAAR WONEN OP MAAT	18
MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	20
VOORSTEL 6: IN ALLE WIJKEN VAN GENT ZIJN ER TOEGANKELIJKE ONTMOETINGS- PLEKKEN WAAR JE GRATIS TERECHT KAN VOOR EEN BABBEL, ONTSPANNING, NOODZAKELIJKE INFO OF HULP, OM IETS BIJ TE LEREN	21
VOORSTEL 7: SOCIALE RECHTEN WORDEN AUTOMATISCH TOEGEKEND	24
VOORSTEL 8: DE STAD ZET IN OP EEN UITBREIDING VAN AMBULANTE EN MOBIELE GEESTELIJKEGEZONDHEIDSZORG IN FUNCTIE VAN EEN TOEGANKELIJKE, BETAALBARE EN DESKUNDIGE BEHANDELING VAN MENSEN MET PSYCHISCHE PROBLEMEN	27
ARBEID	29
VOORSTEL 9: OOK ERVARINGEN EN TALENTEN TELLEN MEE	30
VOORSTEL 10: NULTOLERANTIE VOOR DISCRIMINATIE EN RASCISME	33
MOBILITEIT	38
VOORSTEL 11: VERVOERSARMOEDE	39

INLEIDING

Sociale thema's komen zelden aan bod in lokale verkiezingscampagnes. De stem van maatschappelijk kwetsbare groepen weegt zelden door bij grote beleidsbeslissingen. Vanuit deze twee vaststellingen voert Samenlevingsopbouw nu reeds voor de derde keer de campagne Ieders Stem Telt, deze keer naar aanleiding van de Gemeenteraadsverkiezingen op 14 oktober 2018.

VAN ONDER UIT

In deze bundel gebruiken we de term "kwetsbare Gentenaars". Dit betekent niet dat we hiermee een homogene groep bedoelen. Communicatief is dit een vereenvoudigde en niet genuanceerde afspraak om de gemeenschappelijke belangen van al deze Gentenaars, die om diverse redenen ongelijk behandeld worden, gezamenlijk te kunnen benoemen.

De **Ambassadeurs van Ieders Stem Telt** spelen een centrale rol in de campagne. Zij zijn een tiental mensen met eigen ervaringen op vlak van uitsluiting en discriminatie. In de Gentse campagne vormen zij samen met opbouwwerkster Natasha de trekkersgroep. Ze werken de actiemomenten uit, voeren het woord op publieke momenten en bewaken de boodschap zoals ze werd meegegeven door de kwetsbare Gentenaars.

De ambassadeurs, Samenlevingsopbouw en vele partners bundelden de krachten om via stembrieven na te gaan wat kwetsbare Gentenaars meer en minder belangrijk vonden.

708 kwetsbare Gentenaars vonden we bereid hun mening via het stemformulier te laten optekenen. **285 kwetsbare Gentenaars** reageerden daarenboven op de vraag "Als ik burgemeester zou zijn, dan ..."

HET LOKALE PARTNERSCHAP

36 partnerorganisaties uit het Gentse middenveld werken mee aan de campagne. Via hen vergroten we de participatiekansen van kwetsbare Gentenaars en doen we hun stem luider klinken.

SOLIDARITEIT

Van elke Gentenaar verwachten we in eerste instantie aandacht voor de stemmen die Ieders stem telt! vertolkt. Maar dat is niet genoeg! Via de publiekscampagne willen we hen aanzetten tot daadwerkelijke solidariteit met de kwetsbare Gentenaars. We roepen daarin op om dat politiek te vertalen in een stem voor een sociaal beleid. Kies voor een beleid waarin iedereen meetelt!

REKEN NIET OP DE KABOUTERS

We kennen allemaal die stille wens: dat de kabouter tjes je afwas komen doen, of de berg strijk weg werken of... dat de kabouters hun nek uitsteken en 5 minuten politieke moed betonen om eindelijk een sociaal rechtvaardig politiek beleid voor te stellen en uit te werken?

Neen, beste politici: reken niet op de kabouters! DAT moet u zelf doen!

Van lokale besturen durven we -als meest nabije bestuursniveau- vragen dat ze voor hun inwoners een ethische ondergrens hanteren, dat ze alles in het werk stellen om hun inwoners een leven in menselijke waardigheid te garanderen.

Ieders Stem Telt! daagt u uit met deze "11 werken voor een sterk Gents sociaal beleid".

WAT MAG U NOG VAN ONS VERWACHTEN?

6 MEI 2018 – MISSY SIPPY

Naar aanleiding van de maandelijkse Speakers Corner, deze keer in teken van de Gemeenteraadsverkiezingen, overhandigen we plechtig ons Memorandum aan de lijsttrekkers van de (reeds bekende) opkomende partijen in Gent.

VAN MEI TOT AUGUSTUS 2018

Uitnodigingen om met diverse groepen kwetsbare Gentenaars in gesprek te gaan.

BEGIN SEPTEMBER 2018

Lancering van de publiekscampagne

18 SEPTEMBER 2018 – VOORUIT

Kopstukkendebat: de kopstukken van de Gentse partijen in gesprek met de Ambassadeurs, partners en deelnemers van Ieders Stem Telt!

14 OKTOBER 2018

Gent stemt sociaal! U toch ook?



“Wij geloven niet, beste beleidsmaker, dat dromen bedrog zijn.

Ze zijn een uiting van het geloof dat het morgen anders kan, en dat armoede en ongelijkheid uit de wereld kunnen.

Daarover gaat democratie. Om die droom en hoop over een andere samenleving waar te maken, daarvoor bent u nodig.

Trek naar de stembus met een stevig plan om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden.

Want ieders stem telt!”

Marieke Poissonier – Woordvoerder sector Samenlevingsopbouw

WONEN

De opmars van de vastgoedmarkt treft vooral de onderste laag van de inkomens hard. Betaalbare huurwoningen zijn weinig tot niet beschikbaar. 1 op de 2 huurders komt niet rond.

Meer dan 60 % van de burgemeesters en OCMW-voorzitters geeft aan dat 'betaalbaar en kwaliteitsvol wonen voor iedereen' de belangrijkste uitdaging is voor het lokale sociale beleid en bovenaan de lokale agenda moet staan.¹

De **toegang** tot de woonmarkt is daarbij het grootste probleem. Er zijn geen **betaalbare** huurwoningen op de private huurmarkt. Als mensen zich dan toch kandidaat stellen, worden ze geconfronteerd met harde **discriminatie**: niet voor leefloners, plots hogere huurprijs als je een "exotische" naam hebt, plots is de woning toch al verhuurd (communicatie) maar blijft ze nog geruime tijd geafficheerd als te huur.

Ieders Stem Telt! wil dat er meer aandacht gaat naar maatschappelijk kwetsbare groepen in het woonbeleid. Discriminatie en racisme zetten we kortdaat buiten spel.

Daarnaast moet ingezet worden op betaalbaarheid en kwaliteit, versterking van sociale huur (sociale verhuurmaatschappijen en sociaal verhuurkantoor), moet er ingezet worden op de bestrijding van leegstand, innovatieve woonoplossingen (bv. verplaatsbare woonunits) en creatieve samenhuisonoplossingen zonder rechtenverlies.

De opstart van de Taskforce Wonen einde van de vorige legislatuur biedt de mogelijkheid om een daadkrachtig sociaal woonbeleidsplan op te maken en daaraan de nodige middelen te verbinden.

¹ VVSG-peiling 2016

AANBODVERRUIMING BETAALBARE EN KWALITATIEVE HUURWONINGEN

Waar maken we ons zorgen over?

Gent verkeert in een wooncrisis. Meer en meer maatschappelijk kwetsbare groepen slagen er niet in een betaalbare en/of kwalitatieve woning te vinden. Net binnen dat segment moet er een groter aanbod woningen voorradig worden.

Het gaat hierbij zowel om kwaliteitsvolle huurwoningen als om aangepast kunnen wonen.

Getuigenis:

“Mijn zus heeft twee kinderen die in een home aan zee zitten. Haar zoon is nu terug bij haar. Ze is altijd maar moeten verhuizen. De home vindt dat haar huis te klein is om de kinderen naar huis te laten komen. Mensen die kinderen hebben die geplaatst zijn, moeten toch recht hebben op een huis dat groot genoeg is voor henzelf en voor hun kinderen. Het is al erg genoeg dat de kinderen niet bij jou zijn en dan geven ze je nog een klein huis.”²

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De Stad Gent voert een beleid zodat er jaarlijks minimaal 800 extra betaalbare en kwaliteitsvolle huurwoningen voor mensen in armoede bijkomen op de markt.

Door een diversiteit én combinatie van maatregelen, zowel op de private als sociale markt, wordt ingezet op het creëren van een extra aanbod woningen voor maatschappelijk kwetsbare groepen. Hiervoor wordt jaarlijks een specifiek budget vrijgemaakt en worden woonactoren ondersteund in het concreet uitwerken van een aanbod.

Concrete aanbevelingen:

- Het nieuwe bestuur maakt betaalbaar wonen tot een beleidsprioriteit en stelt er de nodige budgetten voor ter beschikking.
- Er komt een masterplan kwaliteitsvol en betaalbaar wonen! Dit masterplan heeft als streefdoel “in 2030 betaalt geen enkel huishouden meer dan 1/3 van het inkomen aan wonen” (naakte

² Getuigenis uit *Beweging van Mensen met een laag Inkomen en Kinderen, Recht op Wonen*, p. 70.

kost + woonlasten). Dit moet mogelijk worden door de nodige middelen te verbinden aan de voorstellen van de in 2017 opgerichte Taskforce Wonen. Bij de opmaak van dit masterplan worden stakeholders, maatschappelijk kwetsbare groepen en geïnteresseerde Gentenaars betrokken.

- De Stad Gent heeft een effectief actieplan racisme- en discriminatiebestrijding met meetbare indicatoren. Dit plan omvat alle beleidsdomeinen. In het plan gaat er aandacht naar: informeren, sensibiliseren, handhaven, controleren en sanctioneren. Slachtoffers van discriminatie - en organisaties die met hen werken - werken mee aan de uitwerking van dit plan. Dit plan geeft het vertrouwen aan burgers dat de stedelijke overheid alles doet om racisme en discriminatie te voorkomen en te stoppen.

- De Stad Gent voert een beleid zodat er jaarlijks minimaal 800 extra betaalbare en kwaliteitsvolle woningen bijkomen op de Gentse huurmarkt.

Dit kan gerealiseerd worden door:

- Een toename van aanbod sociale woningen. Gent streeft naar 20% sociale huisvesting: jaarlijks een surplus³ van 500 sociale huurwoningen⁴, voldoende verspreid over alle wijken en randgemeenten van Gent. Bij elk groot project wordt nog altijd opgelegd 20 % sociale woningen te realiseren.

- Toename SVK-woningen, dankzij een brede sensibilisering onder de verhuurders en een inzet van private investeerders in stadsprojecten.

- Toename goedkope private woningen (innovatieve modellen uitrollen).

- De Stad Gent experimenteert met creatieve methodieken zoals de Woonbox⁵ in langdurig leegstaande gebouwen die zich daartoe lenen. Ook hier moet kwaliteitsvol en betaalbaar wonen gerealiseerd kunnen blijven.

- Verruimd hospita-wonen. Eigenaar-bewoners van onderbezette woningen kunnen één of twee individuele woonentiteiten aanbieden voor alleenstaanden en starters op de woningmarkt (verruiming van het hospita-wonen via beheer bij HuurinGent: richtprijzen max 300€).

- Een beleid te voeren dat leegstand bestrijdt. Hiertoe beschikt De Stad over de mogelijkheid het sociaal beheersrecht toe te passen. Het sociaal beheersrecht⁶ wordt praktijk bij langdurige

³ Met surplus bedoelen we de NETTO-opbrengst!

⁴ Dan hebben we nog 23jaar nodig om de huidige wachtlijst tot nul te herleiden!

⁵ Samenlevingsopbouw Brussel, <https://samenlevingsopbouwbrussel.be/wat-doen-we/projecten/woonbox/>

⁶ Het sociaal beheer bestaat erin de woning tijdelijk te onttrekken aan de zeggenschap van de eigenaar en de woning in beheer te geven van een sociale woonorganisatie, met het oog op herstel en sociale verhuring. De eigenaar behoudt wel het eigenaarschap van de woning, maar verliest tijdelijk het genotrecht en het recht om de woning te beheren. Die maatregel geldt als sanctie voor de eigenaar die niet bereid is om de bedoelde woningen op vrijwillige basis opnieuw op de woningmarkt te brengen. Voor de toepassing van het sociaal beheersrecht is er geen instemming door de eigenaar nodig. Het sociaal beheer laat de rechthebbenden toe de woning minimaal negen jaar te beheren. Het houdt in dat de rechthebbenden de woning sociaal verhuren nadat de nodige werkzaamheden om te kunnen verhuren zijn uitgevoerd. In geval van werkzaamheden kan de periode van negen jaar verlengd worden in functie van de kosten van de werkzaamheden. Voorbeeld in het Vlaams Parlement: <https://docs.vlaamsparlement.be/website/htm-vra/400323.html>

leegstand voor tijdelijk gebruik (transit, noodwoning, daklozen- en vreemdelingen opvang): sociale en private woningmarkt worden met een sluitend contract aangeboden via welzijnsorganisaties die ook woonbegeleiding (kunnen) aanbieden.

- Mogelijk maken van kostendelend samenwonen. De RVA past haar beleid aan op basis van het recente arrest van het Hof van Cassatie 9 oktober 2017, S.16.0084.N/1. De Stad Gent zorgt er mee voor dat haar inwoners op de hoogte zijn van deze rechtspraak. We vragen een veralgemening van dit beleid, bv. ook bij OCMW Gent.

- Mobiele woonprojecten realiseren op tijdelijke wachtgronden. Woonexperimenten tijdelijke invulling van wachtsites kan via compacte, mobiele woningen. Dit wordt gefaciliteerd. Er komt een eenvoudig (ruimtelijk en juridisch) kader voor tijdelijk gebruik op wachtgronden. Er wordt gestreefd naar een partnerschap van burgers en organisaties die complementair rollen opnemen en samen oplossingen uitwerken en realiseren.

- De Stad Gent versterkt de steun en breidt project 'Leegstand voor kwetsbare groepen'⁷ uit om sociaal huurpatrimonium in te zetten met toeleiding en begeleiding

Meer info:

- Vlaamse Wooncode,
- Art. 2 van de Woninghuurwet,
- Perstekst Geen Kind op Straat, <https://www.facebook.com/events/120344008626832/>
- <https://samenlevingsopbouwgent.be/tijdschrift/recht-op-wonen-geen-kind-op-straat-site-viert-tiende-verjaardag-20-jaar-kras/> artikel Goed wonen voor iedereen!
- Tekst kostendelend samenwonen, Lokaal Sociaal Beleid 2010,
- <http://www.abvv.be/-/rva-mag-samen-hurende-alleenstaanden-niet-langer-als-samenwonenden-beschouwen>
- Memorandum "WONEN GENT", Huurdersbond Oost-Vlaanderen, katty.van.belleghem@huurdersbond.be

Contactpersonen:

- Samenlevingsopbouw Gent: frank.vandepitte@samenlevingsopbouw.be

⁷ Doel van project leegstand: Zinvol inzetten van leegstaande sociale woningen in afwachting van hun renovatie in functie van woonnoden en -behoefes. In het kader van kwaliteitsverbetering van private woningen in Gent tijdelijk onderdak geven aan eigenaars/huurders. Een bijkomend aanbod ontwikkelen voor mensen die dak- en/of thuisloos zijn.

AANPAK WOONKWALITEIT EN ENERGIEPRESTATIE

Waar maken we ons zorgen over?

Historisch gezien beschikt Gent over de grootste voorraad oude, kwalitatief slechte woningen in Vlaanderen. Ze situeren zich voornamelijk in de 19de-eeuwse gordel wijken. Diverse stadsvernieuwingsoperaties en de inzet van vzw REGent konden deels verbetering te weeg brengen. Daarbij stellen zich echter diverse problemen:

- Bestaande instrumenten zijn te weinig aangepast aan de noden (grote investeringen i.p.v. oplapwerk) of doelgroep (noodkopers, huurders)
- Doordat de buurt wordt opgewaardeerd wordt ze aantrekkelijker voor sterkere groepen en worden de oorspronkelijke, zwakkere, groepen verdreven uit de wijk waarin ze opgroeiden. Ook op de sociale woonmarkt merken we, na renovatiebewegingen, dit fenomeen op.

Een citaat of getuigenis:

“Vijfentwintig jaar geleden kochten mijn man en ik de goedkoopste rijwoning die we konden vinden. De prijzen van de huizen waren heel laag. Eigenlijk wilden we een huis huren, maar dat bleek duurder dan kopen. Dan is de stap snel gezet. We hebben ondertussen twee grote kinderen. De woning was dringend aan renovatie toe, maar daar hadden we helaas het geld niet voor.

Het is fantastisch dat het OCMW Gent geld ter beschikking stelt via het project ‘Dampoort knapT OP!’. Dat je dit geld bij herverkoop terugbetaalt, is maar niet meer dan normaal. Je krijgt een cadeau in jouw leven op het moment dat je dat heel erg nodig hebt. Hoe meer gezinnen ervan gebruik kunnen maken, hoe beter.

Maar niet alleen het budget was broodnodig, ook de begeleiding is belangrijk om tot renoveren te komen. Een goede aannemer zoeken? Offertes vergelijken? Dit is niet voor iedereen evident. Het is ook heel waardevol dat er nog iemand is die met jou als persoon bezig is. Die wil weten hoe je het stelt, die ook kijkt waar er op andere vlakken ondersteund kan worden. Bijvoorbeeld of je op bepaalde zaken recht hebt, maar dat misschien niet weet. Of die jou ondersteunt wanneer je problemen hebt met papieren, de kinderen, financiën, enzovoort. Tijdens de groepsbijeenkomsten kon je jouw ei kwijt. Je leerde mensen kennen en kon elkaar ook helpen. Als dingen goed gedaan zijn, kon je het doorgeven. Als je met frustraties zat, kon je dit delen en samen naar oplossingen zoeken.

Nu de verbouwingen achter de rug zijn, is het hier mooi, warm en droog. Ik slaap weer goed en ben rustig. Ons huis, de rekeningen, de papieren, ... alles is weer in orde. Ik heb geen stress meer. Geloof me, mijn gezondheid is veel verbeterd, ik heb weer pak op het leven en kan eindelijk genieten.”

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De Stad Gent pakt de slechte woonkwaliteit en energieprestatie op de private woonmarkt aan. Zowel bij huur als koop willen we vooral verbetering van huisvesting voor mensen met een laag inkomen. Daarom willen we dat de Stad Gent inzet op collectieve wijkrenovatie.

De Stad Gent ontwikkelt een gericht instrumentarium dat huurders, eigenaars-verhuurders en eigenaar-bewoners daadwerkelijk helpt.

Concrete aanbevelingen:

Toepassen van een kwalitatief instrumentarium dat maatschappelijk kwetsbare groepen effectief helpt in het kwalitatief en betaalbaar renoveren van hun woning.

- De Stad Gent verplicht eigenaars om een conformiteitsonderzoek aan te gaan bij wisseling van huurders en bij langdurige bewoning minimaal om de 10 jaar. Elke huurwoning moet conform zijn aan de basiskwaliteit. De Stad Gent krijgt zo een beter gedocumenteerd beeld over de stand en aard van de kwaliteitsverbetering op de huurmarkt.
- De Stad Gent ontwikkelt, naast andere instrumenten, ook een aangepast premiestelsel op maat van maatschappelijk kwetsbare groepen. Hierbij wordt aandacht besteed aan een systeem van prefinanciering waarbij ingegaan wordt op reële noden van lage inkomensgroepen. Er wordt meer ingezet op grotere structurele premies, die ook toegankelijk gemaakt worden voor bepaalde verhuurders, in combinatie met afspraken rond huurprijs en woonzekerheid voor de huurder. Systemen waarbij een duurzamer gebruik van subsidies wordt toegepast (subsidieretentie, rollend wijkfonds...) worden aangemoedigd, zowel bij noodkopers als bij huur/verhuur.
- De Stad Gent zorgt voor één aanspreekpunt (loket) in de wijk, waar alle steunmaatregelen gebundeld worden i.f.v. kwaliteits- en energierenovatie.
- De Stad Gent maakt bij renovaties de ontzorging van eigenaar-bewoners én verhuurders mogelijk, in combinatie met huurprijsgarantie (en bevrozing) en woonzekerheid voor huurders. Eigenaars die betaalbare en kwaliteitsvolle woningen verhuren aan personen met een laag inkomen kunnen genieten van door de Stad aangeboden ondersteuning en begeleiding.
- De Stad Gent zorgt ervoor dat ondersteunende maatregelen voor isolatie of lokale energieproductie een armoedetoets doorstaan, zodat actief nagegaan wordt of maatschappelijk kwetsbare groepen minimaal evenveel kans krijgen om van voorgestelde maatregelen gebruik te maken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van systemen van prefinanciering.
- De Stad Gent zorgt ervoor dat het budget voor financiële steun en ontzorging omgekeerd evenredig verdeeld wordt ten voordele van kwetsbare groepen.
- De Stad Gent moedigt ecologisch verantwoorde renovatie en een gezond binnenmilieu aan door extra steunmaatregelen waardoor die voor iedereen toegankelijk zijn.

- De Stad Gent zorgt ervoor dat er bij onbewoonbaarverklaring verplichte herhuisvesting wordt voorzien in een kwaliteitsvolle woning.

- De Stad Gent stelt eigenaars die overgaan tot “wilde uithuiszettingen” financieel verantwoordelijk voor de herhuisvestingskosten van hun huurders.

- Er wordt een wervende ‘nu of nooit’ campagne gevoerd. Daarbij worden niet alleen de specifieke instrumenten voor maatschappelijke kwetsbare groepen ontwikkeld en gepromoot. Ook wordt de communicatie divers en op maat van deze groep ontwikkeld en gevoerd, zodat de evenredige maatschappelijke participatie van deze kwetsbare groep binnen stadsvernieuwing gerealiseerd wordt. Hoe meer al deze maatregelen gecombineerd worden toegepast, hoe kwalitatiever de aanpak naar maatschappelijk kwetsbare groepen kan gebeuren.

- Collectieve wijkrenovatie wordt mogelijk gemaakt. We zijn ervan overtuigd dat het collectief maken van deze wijkaanpak mogelijkheden biedt om maatschappelijk kwetsbare groepen nog meer te versterken en/of integreren in het wijkleven. Zo wordt werken aan wijkrenovatie ook werken aan maatschappelijke integratie.

- Versterk de wijkrenovatie met inclusieve collectieve initiatieven: groepsaankopen, het inrichten van een materiaaluitleendienst, groepsinformatiesessies, een verhuisploeg, een klussenploeg, wijkklusdagen, ... Combineer daarbij publieke en private initiatiefnemers.

- De Stad Gent voorziet in doorschuifwoningen waar mensen die slecht wonen in de wijk om de beurt kunnen verblijven tot hun woning vernieuwd is. Ook andere opportuniteiten worden gezien en uitgespeeld: bv. bij nieuwe projecten voorrang verlenen aan mensen uit de buurt die slecht wonen om dan in een volgende wijkrenovatiefase die woning prioritair aan te pakken.

- De Stad Gent ondersteunt een sterke outreachende werking die de bedoeling heeft zoveel mogelijk bewoners individueel aan te spreken en groepsmatig te betrekken op diverse en gevarieerde manieren (doen en denken)

Meer info:

- Brochure DampoortKnapTop!, Wijkrenovatie met noodkopers, OCMW Gent,
- Tekst Energie en Woonkwaliteit
- <https://samenlevingsopbouwgent.be/tijdschrift/14-2/> Artikel Volhoudbare stadsvernieuwing.
- <http://www.knack.be/nieuws/belgie/tienduizenden-gezinnen-zien-hun-budget-opgaan-aan-energierekningen-nog-voor-ze-aan-reoveren-kunnen-denken/article-opinion-790491.html>
- http://www.standaard.be/cnt/dmf20170525_02898505

Contactpersonen:

- Samenlevingsopbouw Gent: natan.hertogen@samenlevingsopbouw.be
- Vzw SIVI: ann.vanhoof@vzwsivi.be

SOCIAAL GRONDBELEID

Waar maken we ons zorgen over?

Afgelopen bestuursperiode richtte de Stad Gent Sogent op. Hiermee mikte ze op een professioneler en flexibeler stedelijk vastgoedinstrument dat ruimtelijke posities maximaal kon benutten i.f.v. stadsontwikkeling en dynamisering. Dit heeft zeker zijn vruchten afgeworpen. Echter... te veel grote projecten blijken te duur of te ver van het bed van gemiddelde stadsbewoners. In die zin wordt het tijd dat de resterende, of nieuw te verwerven, stedelijke grondposities maximaal ingezet worden ten voordele van een sociaal woonbeleid en maatschappelijk kwetsbaren.

Ook de verhouding huur/koop is helemaal scheefgegroeid.

Getuigenis:

“Zijn wij, de mensen, akkoord dat individuen en rechtspersonen woongronden in eigendom kunnen hebben en dat de prijsvorming overgelaten wordt aan de vrije markt? CLT vindt het recht op een betaalbare woning belangrijker dan privaat grondbezit. Daarom probeert CLT binnen de bestaande wettelijke structuren gronden uit de vrije markt te houden en deze in handen te geven van een coöperatie van mensen die de gronden zullen beheren en toewijzen op basis van zelfgekozen principes. Wij geloven in collectief beheren, eerder dan in individueel bezitten en ook daarom heb ik mij aangesloten bij CLT. Om een bekende leider te parafraseren : Geef aan de vrije markt wat de vrije markt toekomt, en geef aan de mensen wat de mensen toekomt.”⁸

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De Stad Gent maakt meer gebruik van gronden en panden die ze bezit ten voordele van sociale woonprojecten.

Concrete aanbevelingen:

- De Stad Gent stopt met de uitverkoop van eigen gronden. Deze, alsook nieuw te ontwikkelen, gronden worden in eigendom gehouden om ervoor te zorgen dat sociale doelstellingen in het woonbeleid verwezenlijkt worden.

⁸ Koen Vandeveldte, kandidaat-bewoner CLT Gent, www.cltgent.be/de-mensen-achter-clt

- De Stad Gent zet die diensten en organisaties die rechtstreeks werken met maatschappelijk kwetsbaren in als beheerders en/of begeleiders van gronden en panden. (stewardship)
- De Stad Gent introduceert de 'betaalbare buurtwoonnorm', waarbij er in elke Gentse wijk 20 % gronden ter beschikking gesteld worden voor betaalbaar wonen.
- De Stad Gent oefent het recht van voorkoop⁹ uit (of ziet toe op de uitvoering ervan door woonactoren) in de 19^{de}-eeuwse gordel in functie van sociaal duurzame stadsvernieuwing. Evenzo kunnen verhandelbare rechten in het voordeel van een sociaal aanbod worden ingezet.
- Ruiloperaties en compensatieregeling in stadsvernieuwingsgebieden komen ten goede van een rollend fonds dat wordt ingezet voor maatschappelijk kwetsbare doelgroepen.
- De Stad Gent laat toe dat er in bepaalde situaties compact, snel en verplaatsbaar kan gebouwd worden, mits de leefkwaliteit en het wooncomfort niet in het gedrang komen.
- De Stad Gent brengt via formules van gebruiksrecht en erfpacht gronden in het aanbod.
 - De Stad Gent behoudt gronden en panden in publieke handen via erfpacht. Dit laat haar toe om de canon af te stemmen op de inkomsten van de doelgroep en een duidelijke controle te hebben op de prijszetting.
 - De Stad Gent investeert in sociale stadsvernieuwing door de publieke investeringen via een meerwaardebelasting te laten toekomen aan een publiek investeringsfonds. In de voorwaarden om dit technisch uit te werken zijn de dialoog met de wijk en de wijze van schatten van de grondwaarde belangrijk.
 - De Stad Gent investeert in sociale stadsvernieuwing via publiek-private samenwerking en slimme allianties: er worden ruiloperaties opgezet voor bewoners in de omgeving om sociale verdringing tegen te gaan. Een bewoner uit de omgeving koopt een nieuwbouwwoning, maar ruilt die voor de eigen woning, en de ontwikkelaar renoveert betreffende woning voor een nieuwe verkoop/ruil.

Meer info:

- Tekst: Wat wil CLT Gent doen?, pp. 3

⁹ Woningen - dus geen gebouwen - die zijn opgenomen in één van de lijsten van de inventaris (leegstaande, ongeschikt/onbewoonbare of verwaarloosde woningen) komen in aanmerking voor **recht van voorkoop**. Ook percelen bestemd voor woningbouw, al dan niet bebouwd, die gelegen zijn in een bijzonder gebied. Dit recht kan door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), de SHM's binnen hun werkgebied en in welbepaalde gevallen door de gemeente en het OCMW uitgevoerd worden. Dit kan enkel met het oog op sociale huisvesting. Een woning of onbebouwd perceel dat verworven is op basis van het recht van voorkoop, moet dus steeds worden aangewend met het oog op sociale woningbouw (huur- of koopwoningen). Het recht van voorkoop laat toe een sociaal grond- en pandenbeleid te voeren en hierbij de aandacht te richten op onder meer slechte woningen die voor de reguliere woonmarkt verloren dreigen te gaan. De begunstigde van het recht van voorkoop kan bij verkoop van een onroerend goed in de plaats treden van de koper. De verkoper zal zich bijgevolg onder dezelfde voorwaarden verbinden met de begunstigde (en niet met de oorspronkelijke koper).

- MAES, T. (2010), Duurzaam Ruimtegebruik. In: J. Vandenbroeck e.a. (2010), *Strategische Ruimtelijke Projecten, Maatschappelijk en Ruimtelijk vernieuwend* (ed.Politeia): 49-104.
- HEUTS, E., ROMBAUT, E. et al. (2010), *Duurzame Stedenbouw in Woord en Beeld* (ed. Die Keure)

Contactpersoon:

- Samenlevingsopbouw Gent: trui.maes@samenlevingsopbouw.be

PRIJS/KWALITEIT

Waar maken we ons zorgen over?

De huurprijs is de afgelopen periode gevoelig gestegen. Huurders met de laagste inkomens betaalden in 2013 18 % meer dan in 2005.¹⁰ Een stad heeft hier zo goed als geen invloed op, gezien de liberale federale huurwetgeving. Nochtans erkent zowel vriend als vijand dat vaak ook de kwaliteit van panden op de private markt ondermaats zijn en niet conform de Vlaamse Wooncode.

Een getuigenis:

“Het is heel moeilijk om een huis te vinden. Ik heb mijn standaarden moeten aanpassen. Als ik slechts 30 % van mijn inkomen aan huur zou uitgeven, dan vind ik niets. Maar ook op kwaliteit mag je niet te streng zijn. Nu word je als niet bemiddelde huurder twee keer slachtoffer: een huiseigenaar mag een woning zo duur verhuren als hij wil, de zogezegde wet van vraag en aanbod. Als je dan in een te dure woning zit, is ze vaak ook nog niet conform of kwalitatief niet in orde. Ik weet dat alles oplossen niet mogelijk is, maar op dit moment voelt het aan alsof we twee keer verliezen. Als het dan al een dure woning is, dan op zijn minst ook een kwalitatieve.”

Bewoner, naar aanleiding van de Woondialoog

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De huurprijs van de woning wordt gekoppeld aan de kwaliteit ervan.

Concrete aanbevelingen:

- De Gentse wooncrisis woedt het scherpst in de private huur. Daarom is het aangewezen net dit segment te ondersteunen. Dit kan via een zekere ontzorging van de eigenaar, maar enkel wanneer er ook voldoende bescherming is voor de huurder.
- De Stad Gent formuleert daartoe voorwaarden aan eigenaars/verhuurders die een beroep wensen te doen op Gentse renovatiepremies. De voorwaarden hebben betrekking op de maximale huurprijs, de minimale woonkwaliteit en de duur van het huurcontract.
- De Stad Gent werkt op deze wijze aan een systeem van geconventioneerde huurprijzen. Hiervoor baseert ze zich op de ervaringen van de paritaire huurcommissies.

¹⁰ Memorandum Wonen Gent, Huurdersbond Oost-Vlaanderen, p. 3

- De Stad Gent voorziet verder in eigen vormen van geconventioneerde verhuur van woningen, via de uitbreiding van het aanbod van sociale verhuurkantoor OCMW Gent, Huur-in-Gent, ...
- De Stad Gent ondersteunt diverse woonactoren zoals Domus Mundi, het Pandschap, SVK OCMW Gent, Huur In Gent... waardoor ze de zorgen van eigenaar- verhuurders vermindert, mits een combinatie van kwaliteitsverbetering en huurprijsregulering wordt gegarandeerd aan de huurders op lange termijn.
- De Stad volgt actiever de afficheringsplicht op zodat de huurmarkt transparanter wordt.

Meer info:

- Onderzoek naar de mogelijkheden voor het opmaken van een rooster voor het indicatief bepalen van huurprijzen op basis van objectieve en subjectieve kwaliteitscriteria (2008, <http://hdl.handle.net/1854/LU-823148>)

Contactpersoon:

- Samenlevingsopbouw Gent: frank.vandepitte@samenvlevingsopbouw.be

VAN OPVANG NAAR WONEN OP MAAT

Waar maken we ons zorgen over?

Niemand weet precies hoeveel dak- en thuislozen er in Gent zijn. Voor een schatting beroept het OCMW Gent als lokale armoederegisseur zich op de cijfers van de twee organisaties in Gent die acute nachtopvang aanbieden: CAW Oost-Vlaanderen en Huize Triest.

De meest recente cijfers dateren van 2017. Het Gentse CAW noteerde in het voorbije jaar maar liefst 18.377 toegewezen Nachtopvang-bedden. Dat is inclusief de cijfers van Huize Triest. De bezettingsgraad was 119 %!

Sinds een aantal jaren wordt de nachtopvang in Gent met groeiende problemen geconfronteerd. In 2014 zette de Beweging Recht op Wonen het probleem op de politieke agenda: de opvang voor dak- en thuislozen was afgestemd op alleenstaande mannen terwijl ook steeds meer vrouwen dakloos werden en gezinnen met kinderen meer en meer op straat terecht kwamen.

Tussen VVSG en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk werd een protocol afgesloten dat onder meer afspraken bevat m.b.t. de tussenkomst van de OCMW's in de dagprijs van de opvangcentra.

Recent getuigden het CAW en de buurtstewards in de regionale pers dat de winteropvang dit jaar met **veel meer dakloze gezinnen dan vroeger** wordt geconfronteerd.

De situatie is zo precair dat Stad en OCMW beslisten om 40 extra bedden verlengd tot aan de Paasvakantie open te houden.

Getuigenissen¹¹:

"Door het grote aantal gezinnen moeten we zelfs matrassen bijleggen. Soms duiken op één avond meer dan twintig kinderen op."

"Veel gezinnen haken daarom af en gaan zelf op zoek naar een warme plaats bij familie, op parkings of in wasserettes", zegt een vrijwilliger.

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

Dak- en thuislozen krijgen opvang op maat en een goede woonsituatie op lange termijn via het principe 'huisvesting eerst'.

¹¹¹¹ De Gentenaar, Teveel daklozen in Gentse nachtopvang. Soms meer dan 20 kinderen per avond. TulySalumu, 13 maart 2018.

Concrete aanbevelingen:

- Via een crisisopvangnetwerk bundelen Gent en de randgemeentes hun krachten gezien vele daklozen ook niet-Gentenaars zijn,
- Maak een grondige evaluatie van het inbelsysteem voor de nachtopvang,
- Voorzie gratis stockageruimte voor de tijdelijke opslag van de inboedels bij uithuisplaatsing,
- Voorzie meer aangepaste opvangplaatsen voor gezinnen met kinderen,
- Voorzie een voldoende groot aantal noodwoningen zodat gezinnen met voorrang een opstap naar housing first- trajecten kunnen maken.
- Maak middelen vrij om de nodige woon- en werkbegeleiding voor deze gezinnen te voorzien in functie van een permanente gestabiliseerde woonsituatie.

Meer info:

- Dossier en actiegroep Geen Kind op Straat,
- Podcast Dakloze kinderen in Gent,

Contactpersonen:

- CAW Oost-Vlaanderen, Alain.Slock@cawoostvlaanderen.be
- Vzw JONG, sabine.declercq@vzwjong.be en paul.storme@vzwjong.be
- Een hart voor vluchtelingen, evelyne@ehvv.be
- Outreachend werken, Team Buurtstewards, marieke.lamaire@stad.gent
- Vele vrijwilligers, via Pascaldebruyne13@gmail.com,
- Samenlevingsopbouw Gent, dagmar.de.potter@samenlevingsopbouw.be en ann.hendriks@samenlevingsopbouw.be

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

De hulp- en dienstverlening in Vlaanderen is volop in beweging. Op Vlaams niveau is men overtuigd dat de uitbouw en versterking van de eerstelijnsgezondheidszorg cruciaal is. De nood is immers groot aan goede chronische zorg, zorgcontinuïteit, ouderenzorg en geestelijke gezondheidszorg. Daarbij worden de zorgverstrekkers en de individuele patiënt/cliënt centraal gezet.

Ieders Stem Telt is overtuigd dat een kwalitatieve dienst- en hulpverlening een cruciaal onderdeel is om een menswaardig bestaan te leiden.

Wachlijsten tonen aan dat er onvoldoende aanbod is, mensen de weg naar gepaste hulp niet snel genoeg vinden, de meest kwetsbare mensen blijven vaak van gepaste hulp verstoken omdat ze hun weg in de wirwar van administratie niet vinden.

We willen dat er sterk wordt ingezet op een lokaal beleid dat kiest voor en investeert in een netwerk van laagdrempelige basisvoorzieningen waarin zowel vrijwilligers als professionals de krachten bundelen.

Daarnaast vragen we dat de pro-actieve hulp- en dienstverlening duurzaam wordt gegarandeerd. Sociale rechten worden waar mogelijk proactief toegekend. Zo niet wordt geïnvesteerd in een zeer toegankelijke informatieverstrekking.

Tot slot vragen we extra aandacht voor de psychisch kwetsbare Gentenaar die nu nog te vaak en te lang op wachlijsten staat in plaats van een garantie te krijgen op betaalbare en deskundige zorg.

IN ALLE WIJKEN VAN GENT ZIJN ER TOEGANKELIJKE ONTMOETINGSPLEKKEN WAAR JE GRATIS TERECHT KAN VOOR EEN BABEL, ONTSPANNING, NOODZAKELIJKE INFO OF HULP, OM IETS BIJ TE LEREN

Waar maken we ons zorgen over?

In een snel veranderende samenleving haken de meest kwetsbaren het eerste af: mensen met psychische aandoeningen, jonge alleenstaande ouders met kinderen, vereenzaamde ouderen, alleenstaande vrouwen...

We zien daarnaast dat niet toevallig net deze groepen ook niet kunnen terugvallen op een groot netwerk en weinig mobiel zijn.

In de wijken waar we werken, en nog eens uitvergroet in grote complexen met sociale woningen, zien we een sterk verhoogde instroom van steeds kwetsbaardere mensen die steeds minder in staat zijn om elkaar spontaan te steunen of op vreedzame wijze samen te leven.

Citaat:

“En toen hebben ze mij gezegd, ne kameraad: je moet naar [wijkcentrum] gaan, daar moet ge 2 euro 50 betalen voor uw warme maaltijd. Ik zeg: jongens ik heb geen geld. Ja, zegt die, kom maar mee met mij en ik ben dan mee gegaan. En hij heeft da betaald en wij konden daar eten. En toen op een gegeven moment moest ik daar zo'n papier invullen. Ik moest mijn adres geven, ik zeg: ik heb geen adres, ik leef op straat. En toen is dat, eigenlijk, dat balleke daar gaan rollen en op een gegeven moment ben ik daar met de assistente gaan spreken en die is mij verder gaan helpen. Die zegt tegen mij: zo kan da ni, da kan zo niet. En zij heeft mij 100% euh, zeg 200% geholpen, niet financieel of zo, maar gewoon, met raad: dat moet je doen en dan moet je dat doen. Die heeft achter alles een punt gezet en mij toen geholpen via via aan een studio. Dat vond ik echt wel machtig. Ja, die mensen kunnen niet veel doen en toch kunnen die veel doen. Ik ben die nog altijd dankbaar. Ik ga daar nu nog altijd”.¹²

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De Stad Gent ondersteunt en financiert meer laagdrempelige ontmoetingsplaatsen in de 19^{de}-eeuwse gordelwijken en wijken met een hoge concentratie met sociale hoogbouw, waar je gratis terecht kan voor basiswerk dat bestaat uit 5 functies: onthaal, ontmoeting, ontspanning, vorming, vrije tijd en belangenbehartiging.

¹² citaat uit : *Leven (z)onder leefloon Deel 1. Onderbescherming onderzocht, Katrien Steenssens, Florence Degavre, Leen Sannen, Barbara Demeyer, Tine Van Regenmortel m.m.v. Rembert De Blander en Ides Nicaise*

Concrete aanbevelingen:

- De Stad Gent kiest ervoor een aanzienlijk deel van haar middelen voor sociaal beleid te investeren in de uitbouw van duurzame basiswerkingen.
- De Stad Gent zorgt ervoor dat alle medewerkers, professioneel én vrijwillig, verbonden aan deze werkingen voldoende gevormd zijn op vlak van gendersensitieve en interculturele competenties.
- De dienst sociale regie ondersteunt de uitbouw van laagdrempelige basiswerkingen.
- Omdat basiswerkingen gerealiseerd worden door sterke partnerschappen zorgt de Stad Gent voor stimulerend beleid waarbij middelen gekoppeld worden aan samenwerking op kernfuncties.
- De stad Gent onderneemt initiatieven die de verhouding professionele/vrijwillige inzet terug in evenwicht brengen.
- Jaarlijks maken de beleidsverantwoordelijken tijd vrij voor een dialogmoment georganiseerd omtrent thema's die door de doelgroep worden bepaald.
- In deze basiswerkingen is steeds een stuurgroep aanwezig bestaande uit vrijwilligers en wijkbewoners die inspraak heeft in planning, beleid en werking van deze ontmoetingsplekken.
- In deze werkingen wordt extra ingezet op de functie kwaliteitsvolle INFORMATIE.

We geven hier **een concreet voorbeeld** dat gaat over nood aan informatie en ondersteuning op maat over het thema WONEN.

“Er is heel wat nood aan informatie en ondersteuning om wegwijs te geraken in mogelijkheden, maatregelen, wetgeving op vlak van wonen (logistiek, financieel, technisch, sociaal...)”.

Enkele aandachtspunten:

- Organiseren of uitbreiden van een gemeentelijke laagdrempelige woondienst waarbij nauw samengewerkt wordt met lokale woonactoren (sociale huisvestingsmaatschappij, sociaal verhuurkantoor, OCMW, CAW, samenlevingsopbouw, huurdersbond, eigenaarsvereniging, vastgoedkantoren...).
- Een signaalfunctie is belangrijk: meer en betere samenwerking tussen verschillende diensten zoals woonactoren, thuiszorg, familiehelp... om sneller problemen in de huurwoning te ontdekken.
- Ondersteunen van zwakke bewoners/huurders door buddy's, naar analogie van erkende vluchtelingen, onder meer in de zoektocht naar een geschikte woning.

- Afsluiten en/of uitbreiden collectief lidmaatschap of andere samenwerkingsovereenkomst met de huurdersbond¹³

Meer info:

- <http://www.armoedebestrijding.be/themanontakeup.htm#Video> en didactische handleiding
- <http://www.samenlevingsopbouw.be/e-dossiers/onderbescherming/lokaal-proactief-kader-iedereen-beschermd>
- <http://www.ocmwgent.be/armoedebestrijding.html>
- Het armoedegeheugen, work in progress

Contactpersonen:

- Samenlevingsopbouw Gent: tom.dutry@samenlevingsopbouw.be
- Huurdersbond Oost-Vlaanderen: katty.van.belleghem@huurdersbond.be
- KRAS vzw: johanwitters@gmail.com
- Een Hart voor Vluchtelingen vzw, evelyne@ehvv.be
- Centrum voor basiseducatie vzw- Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland, mie.swankaert@cbe11.be

¹³ Uit het Memorandum van de Huurdersbond.

SOCIALE RECHTEN WORDEN AUTOMATISCH TOEGEKEND

Waar maken we ons zorgen over?

Sociale bescherming¹⁴ is als mensenrecht reeds lang erkend door de Verenigde Naties.¹⁵

Ons Belgisch systeem, gericht op inkomensgarantie ook in moeilijke situaties, geldt algemeen als kwaliteitsvol, maar helaas staat het momenteel sterk onder druk.

Eenzijds wordt door het recente regeringsbeleid voortdurend gemorreld aan de eerder opgebouwde systemen van sociale bescherming.

Anderzijds zijn er nog te veel mensen die hun rechten niet kennen en ze dus ook niet kunnen realiseren.

Dit laatste noemen we onderbescherming.

Algemeen wordt geraamd dat bijna 15% van de Belgen permanent of tijdelijk in onderbescherming leeft. Het zijn mensen die in preciaire omstandigheden leven en recht hebben op begeleiding, financiële steun of dat éne duwtje in de rug dat hen uit de moeilijkheden kan helpen, maar vaak niet op de hoogte zijn van de mogelijkheden.

Citaat:

“We worden zo vaak doorverwezen dat tegen de tijd dat we hulp vinden, het probleem in ons gezicht is ontploft. Dan is het te laat. Als we dan bij de dienst komen die ons kan helpen, krijgen we te horen: “Waarom vroegen jullie niet eerder hulp?”¹⁶

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De Stad Gent garandeert een toegankelijk hulp- en dienstverleningsaanbod dat rechthebbenden actief opspoot, hen informeert en ervoor zorgt dat elke rechthebbende zijn rechten realiseert.

¹⁴ “Sociale bescherming omvat een coherent en op solidariteit gebaseerd geheel van structurele initiatieven en maatregelen. Die hebben tot doel om inkomensgarantie en toegang tot basisvoorzieningen te verzekeren voor alle mensen, gedurende hun gehele levenscyclus.” – definitie 11.11.11 naar aanleiding van hun campagne “Sociale bescherming voor iedereen” in 2016-2017.

¹⁵ Art. 22 en 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, concrete uitwerking voorzien in Conventie 102 van de Internationale Arbeidsorganisaties over de minimumnormen van sociale zekerheid.

¹⁶ Raeymaeckers P.en Van Riel K., Generalistisch sociaal werk. Overbodige luxe of noodzakelijk goed?, in: Alert, jaargang 40, nr. 1, p. 57.

Concrete aanbevelingen:

- De Stad Gent voert voor die rechten en voordelen die ze zelf toekent een onmiddellijke automatische rechtentoekenning uit.
 - De Stad Gent zet verder in op:
 - Regievoering tussen aanbieders van hulp- en dienstverlening en de verschillende verantwoordelijke beleidsniveaus,
 - Verspreiden van toegankelijke informatie over het aanbod van hulp- en dienstverlening
 - Het OCMW past alle proactieve strategieën toe (datakoppeling zoals bv. Kruispuntbank, vindplaatsgericht werken, detecteren van scharniermomenten) op alle cliënten zodat elke cliënt al zijn/haar sociale voordelen uitput. Er wordt met zorg nagegaan dat dit GEEN inbreuk op de privacywetgeving betekent.
- Bv. bij uithuiszettingen wordt door het Vredegerecht automatisch het OCMW ingeschakeld. Het OCMW speelt op deze momenten al haar proactieve troeven uit in functie van een zo sterk mogelijk verhoogde rechtspositie van het betrokken gezin.
- Maatschappelijk kwetsbare doelgroepen worden met zorg betrokken in het ontwerp van een versterkt lokaal sociaal beleid dat onderbescherming actief bestrijdt.
 - De Stad neemt actieve maatregelen om onderbescherming structureel te voorkomen.
 - de Stad maakt het mogelijk om het aantal tolkuren uit te breiden, en evalueert de reglementering rond wie beroep kan doen op een tolk. Ook voor zij die een minder frequent voorkomende thuistaal hebben kan taal nooit een aanvaardbare drempel zijn in de toegang tot de gepaste hulp.
 - De Stad investeert in outreachende hulpverleners die ingezet kunnen worden in verschillende vindplaatsen in Gent.
 - De Stad garandeert haar maatschappelijk werkers voldoende tijd voor een kwalitatieve dienstverlening zodat de rechthebbenden op hulp- en dienstverlening kunnen rekenen op een persoonlijke benadering, een sociale activering, een volledig rechtenonderzoek en de benodigde nazorg.
 - Bestaande dienst- en hulpverleners kennen zo veel mogelijk sociale rechten automatisch toe.
 - Indien een sociaal recht niet aan alle rechthebbenden automatisch kan worden toegekend bij gebrek aan een omvattende databank, doe dit dan wel bij deelgroepen waar dit wel mogelijk is.
 - Bij het uitschrijven van subsidiereglementen worden criteria aangegeven om bepaalde doelgroepen af te bakenen. Bij de beslissing tot toekenning dient het ethische karakter van het al dan niet toekennen door te wegen op het gebruikte doelgroepcriterium.

Contactpersonen:

Samenlevingsopbouw Gent: tom.dutry@samenlevingsopbouw.be en
ann.hendriks@samenlevingsopbouw.be

DE STAD ZET IN OP EEN UITBREIDING VAN AMBULANTE EN MOBIELE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG IN FUNCTIE VAN EEN TOEGANKELIJKE, BETAALBARE EN DESKUNDIGE BEHANDELING VAN MENSEN MET PSYCHISCHE PROBLEMEN

Waar maken we ons zorgen over?

In de Gentse sociale hoogbouwwijken zien we de laatste jaren een zorgwekkende evolutie:

- Aan de meest zwakke sociale huurders worden woningen in steeds dezelfde sociale woonwijken toegewezen. Ze wonen er in nog niet gerenoveerde sociale woningen van bedenkelijke kwaliteit. Dat maakt hun te betalen huurkosten relatief laag.
- Het samenleven in deze woonwijken wordt door deze combinatie van vele verschillende zwakke groepen zeer precair.
- Ambulante zorgverleners mijden soms de intensieve zorg aan huis of roepen veiligheidsredenen in om deze wijken te mijden.

Zo blijven de bewoners verstoken van betaalbare en kwaliteitsvolle zorg aan huis, vooral voor zij die psychisch kwetsbaar zijn.

De Wijkgezondheidscentra in Nieuw Gent, Brugse Poort en Rabot worstelen met de grote en intensieve problemen van kwetsbare Gentenaars.

Citaat:

“Aanvaard worden door zijn omgeving zoals men is, is een diepe factor van geestelijke gezondheid.” Godfried Daneels

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De Stad Gent zet in op een uitbreiding van ambulante en mobiele geestelijke gezondheidszorg in functie van een toegankelijke, betaalbare en deskundige behandeling van mensen met psychische problemen. Wij willen meer ambulante hulpverleners die kwartiermaken vertrekkend vanuit het individu naar sociale organisaties of buurten. De doelstelling is dat mensen inclusief leven. De verwachtingen en verzuchtingen van de cliënten zijn hierbij bepalend en richting gevend.

Concrete aanbevelingen:

- De Stad Gent zorgt in eerste instantie voor voldoende capaciteit in de Wijkgezondheidscentra, met prioriteit voor de genoemde wijken¹⁷.
- De stad Gent financiert bijkomende ambulante geestelijke gezondheidszorg.
- Deze geestelijke gezondheidszorg werkt ook outreaching.
- De samenleving biedt mensen met een psychiatrische achtergrond en bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke beperking niet al te veel kans op sociale integratie en maatschappelijke participatie. Een versterkte geestelijke gezondheidszorg heeft aandacht voor het herstel van het maatschappelijke weefsel in deze buurten via “kwartier maken”.

Kwartier maken staat voor de poging een maatschappelijk klimaat te bevorderen waarin meer mogelijkheden ontstaan voor mensen in de marge om erbij te horen en mee te doen naar eigen wens en mogelijkheden.

Meer info

- VVGG, Inspiratiegids voor lokale besturen,

Contactpersonen:

- Mobilteam Gent-Noord: peter.dierinck@skynet.be,
- Dienst Outreaching werken: tijl.meheus@stad.gent.be
- Obra | Baken: harriet.tenkate@obrabaken.be
- Samenlevingsopbouw Gent: karolien.vermeulen@samenlevingsopbouw.be

¹⁷ Bloemekenswijk, ...

ARBEID

Van de 14.617 niet-werkende werkzoekenden in Gent zijn er 6.895 laaggeschoold. Daarvan zijn 2.718 mensen van andere origine.¹⁸ Jaarlijks zijn er in Gent ruim 700 vroegtijdige schoolverlaters of anders gezegd 1 op 6 van de Gentse tieners verlaat de school zonder diploma.

“In 2014 - de laatst beschikbare cijfers - haalden de autochtone Belgen een werkgelegenheidsgraad van 73%. Daar steken de resultaten voor mensen met roots in Sub-Sahara-Afrika (42,5%), niet-EU-Europa (42,2%), de Maghreb (44,3%) en Turkije (46%) schril tegen af. Onder de hoogopgeleide buitenlanders in ons land ligt de werkzaamheidsgraad zo'n 10 procentpunten hoger bij de burgers met een EU-achtergrond dan bij de anderen. Al moeten pakweg Grieken, Letten en Slowaken zich in de praktijk toch niet al te veel illusies maken: recent ingeweken EU-onderdanen met een hoog diploma hebben ongeveer dezelfde - relatief geringe - werkgelegenheidskansen als laagopgeleide Belgen.”

Ieders Stem Telt! wil dat Stad Gent perspectief biedt aan al die mensen die het moeilijk hebben om een kwaliteitsvolle job te vinden op haar grondgebied. Stad Gent creëert extra tewerkstellingskansen door ervaring en competenties te erkennen als evenwaardig aan een diploma en een nultolerantiebeleid te voeren op vlak van racisme en discriminatie. In Gent zijn er jaarlijks ruim 700 vroegtijdige schoolverlaters of 1 op 6 van de Gentse tieners die de school verlaat zonder diploma.

Ook het onderwijsbeleid komt hier dus zeker in beeld.

¹⁸ Bron: Arvastat 2017, jaargemiddelde.

OOK ERVARINGEN EN TALENTEN TELLEN MEE

Waar maken we ons zorgen over?

Voor veel werkgevers is het hebben van een diploma nog steeds een vereiste. Door enkel te focussen op diploma of kennis, is de kans bovendien reëel dat de werkgever een geschikte kandidaat, met de nodige talenten en competenties voor de job, misloopt.

Bepaalde werkgevers stellen elders verworven competenties ook gelijk aan een diploma, maar deze werkgevers zijn eerder uitzondering dan regel. Voor mensen zonder diploma blijft het zo zeer moeilijk om een job te vinden. Zij hebben weinig perspectief op het vinden van een kwaliteitsvolle job. Door competenties en ervaring centraal te stellen biedt de lokale overheid perspectief aan burgers zonder diploma.

Het niet hebben van een diploma betekent nochtans niet dat mensen niet over competenties en ervaring beschikken. Feit is dat het voor laaggeschoolden vaak heel moeilijk is om aan te tonen wat ze kunnen. Dit heeft verschillende redenen:

- Mensen hebben zelf te weinig zicht op hun competenties.
- Mensen moeten hun competenties bewijzen op basis van allerlei testen die niet op hun maat zijn ontwikkeld (digitaal, taalbarrière, testafname in bedreigende omgeving...).
- Mensen hebben vaak een heel hobbelig jobparcours met veel korte, veelal interimopdrachten waardoor het moeilijk aan te tonen is welke competenties zijn opgebouwd.
- Mensen worden in de meeste gevallen enkel getest op 'het weten' en niet bijvoorbeeld op 'het kunnen' en zogeheten soft skills (werkethiek, betrouwbaarheid, positieve ingesteldheid, motivatie, stressbestendigheid, zelfzekerheid...).

Citaat:

“Diploma’s gaan geen loopbaan lang meer mee. Talenten wel!”¹⁹

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

Niet enkel diploma's maar ook competenties en ervaringen van mensen tellen mee bij het vinden van een job.

¹⁹ Bert Boone - partner

Concrete aanbevelingen:

- De Stad Gent werkt– in samenwerking met de doelgroep en partners binnen arbeids– en armoedesector – een instrumentarium uit dat competenties en ervaringen in kaart brengt en valoriseert.
- De Stad Gent gebruikt dit instrumentarium in haar eigen aanwervingsprocedures.
- De Stad Gent stelt competenties en ervaring, gemeten door dit instrumentarium, gelijk aan een diploma. Ze ontwikkelt hiervoor een nieuw statuut, gekoppeld aan een ervaringsbewijs of een certificaat en een billijke verloning.
- De Stad Gent bepleit op een actieve manier (communicatie, studiedagen, werkbezoeken, ...) het gebruik van dit instrumentarium bij andere Gentse werkgevers. Als ambassadeur van 'competenties en ervaringen', brengt ze goede praktijken in beeld en inspireert ze andere werkgevers.
- De Stad Gent voorziet middelen om het instrumentarium uit te werken, te testen en te optimaliseren, en het ter beschikking te stellen van de werkgevers op haar grondgebied.
- De Stad Gent moet bij voorkeur werkgever blijven voor laaggeschoolde functies. Daarom maakt ze enkel gebruik van uitbesteding als de opdracht zo gespecialiseerd en uitzonderlijk is dat het moeilijk is om deze zelf uit te voeren. Voor courante zaken die moeten gebeuren werkt ze met eigen personeel.
- De Stad Gent werkt een premie uit voor langdurig werklozen die de kosten verbonden aan de zoektocht naar werk volledig recupereerbaar maakt. Het kunnen betalen van die kosten mag geen drempel vormen in de toegang tot werk.

Meer informatie:

Documentaire Insite–Outsite, <https://samenlevingsopbouwgent.be/?s=Insite+Outsite&lang=nl>

Actieve bewoners in de Gentse wijk Rabot stonden het voorbije jaar centraal in het actieonderzoek van de medewerkers van het DieGem-onderzoeksproject (diversiteit en gemeenschap), Samenlevingsopbouw Gent en Ducktape Productions. De dynamiek die in de wijk tot stand kwam na invoering van een complementaire munt 'de Torekes', daagt de klassieke opvattingen over arbeid, vrijwillige inzet, activering... uit.

Contactpersoon:

- Samenlevingsopbouw Gent: ann.sophie.hofman@samenlevingsopbouw.be en stephanie.staiesse@samenlevingsopbouw.be
- Compaan: goedele.provost@compaan.be en bert.boone@compaan.be
- Obra | Baken: petra.vandevoorde@obrabaken.be

NULTOLERANTIE VOOR DISCRIMINATIE EN RACISME

Waar maken we ons zorgen over?

Uit de vele contacten die wij hebben met maatschappelijk kwetsbare doelgroepen en op basis van een aantal recente projecten (Kracht van 50+ en -25) blijkt dat mensen op basis van heel uiteenlopende aspecten effectief gediscrimineerd worden op de arbeidsmarkt: mensen zijn te jong of te oud, staan te laag op de sociale ladder, zien er anders uit, hebben een andere huidskleur, kunnen weinig ervaring aantonen, blijven niet overeind in de wijze waarop selectieprocedures zijn ontworpen, zijn vrouw en worden op basis van hun sekse gediscrimineerd... .

De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en het Interfederaal Gelijkekansencentrum Unia vinden er in hun net verschenen twejaarlijkse Socio-economische Monitoring geen doekjes om: in geen enkel EU-land is de **etnische arbeidsdiscriminatie** zo groot als in België. Een betere opleiding vergroot bij alle groepen de kansen op werk, maar bij een identieke scholing blijven er hardnekkige ongelijkheden bestaan tussen mensen van Belgische en vreemde herkomst.

“De Monitoring bevestigt dat mensen van vreemde origine oververtegenwoordigd zijn in de tewerkstellingssectoren die het minst goed betalen en die het meest precair zijn. Meestal gaat het om sectoren met onregelmatige werkuren en zwaar werk. ...

Unia stelt vooral een oververtegenwoordiging vast in de uitzend-, de bouw-, de schoonmaak- en de horecasector. Werknemers van vreemde origine kennen intussen een betere toegang tot de arbeidsmarkt, maar de kloof met werknemers van Belgische origine blijft verontrustend groot, zeker wanneer de uitsplitsing in sectoren aantoont dat er geen sprake is van gelijke kansen.”²⁰

Voor de situatie van vrouwen van vreemde origine blijft zorgwekkend. Ook als ze hoogopgeleid zijn, moeten ze heel vaak tevreden zijn met een weinig duurzame job in minder goed betalende sectoren zoals de dienstenchequebedrijven en de horeca. Zelfs in de publieke sector is er nog veel werk aan de winkel. Zeker bij de statutaire ambtenaren blijven de autochtone Belgen sterk oververtegenwoordigd.

En tot slot vermelden we nog dit tekenende fragment uit een interview²¹ van Nadia Fadil met De Morgen in 2013:

DM: “In de Vlaamse politiek zag je dit jaar plots nogal wat Maghrebijns-Belgische vrouwen doorbreken. Zuhail Demir werd Antwerps districtsburgemeester, Nabilla Ait Daoud werd er schepen, Nadia Sminate mag straks burgemeester worden in Londerzeel en Yasmine Kherbache werd kabinetschef bij Di Rupo.”

²⁰ <https://www.unia.be/nl/artikels/socio-economische-monitoring-2017-origine-bepaalt-kans-op-werk-1>

²¹ <https://blerilleshi.wordpress.com/2013/01/20/interview-nadia-fadil-in-de-morgen/>

NF: “Wat mij hieraan interesseert is dat het allemaal vrouwen zijn.”

DM: “Hoe komt dat?”

NF: “Vrouwen van etnische minderheidsgroepen worden door het brede publiek als minder bedreigend ervaren dan mannen, die makkelijker gecriminaliseerd worden. Bovendien zit er geen enkele vrouw met een hoofddoek bij. Ook dat is een probleemcategorie. “Wat me ook opvalt is dat die vrouwen zich heel zelden profileren op de ‘allochtone’ thema’s. Meestal halen ze, zoals Meyrem Almaci, hun krediet met andere dossiers. Als ze op de ‘allochtone’ thema’s werken, zoals Nahima Lanjri, is het om de migratiewetten te verstrengen.”

Citaat:

“Na politiek vluchteling te zijn, ben ik ondertussen Belg geworden. De hogere functies die ik vroeger bekleedde, kan ik in België niet doen: een job als parlementslid of directeur zit er niet meer in. ... Een job als ingenieur, operator, chauffeur, postbode, parkeerwachter, technicus, Ik zie het allemaal zitten. Maar spijtig genoeg faal ik voor begrijpend lezen op testen.”²²

²² Uit: De kracht van 50+, interviewreeks rond de zoektocht van 50-plussers naar werk, De Lege Portemonnees en de werkgroep Genoeg!, januari 2014, citaat op p. 13.

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

De Stad Gent voert in haar onderwijsbeleid reeds een nultolerantiebeleid tegen racisme en discriminatie.

De Stad Gent wijst elke vorm van discriminatie en racisme op de arbeidsmarkt kordaat terecht door een systematisch opsporings- en handhavingsbeleid te voeren en bedrijven te begeleiden in het aanpakken van discriminatie.

De Stad Gent faciliteert praktijktesten intern, maar ook bij interimkantoren en werkgevers op haar grondgebied.

Concrete aanbevelingen:

- De Stad Gent voert een onderwijsbeleid met nultolerantie voor racisme en discriminatie én met oog voor oorzaken van sociale uitsluiting. Zo gaat zij bijvoorbeeld actief de strijd aan tegen vroegtijdige uitstroom van schoolverlaters. Door in het onderwijs meer arbeidsmarktlessen te voorzien krijgen de studenten een betere kijk op de arbeidsmarkt en het belang van het afmaken van de school. Tevens kunnen in deze lessen hun rechten en plichten op deze arbeidsmarkt toegelicht alsook sollicitatietips. De vakbonden geven al beperkt les in scholen. Als hiervoor door de gemeente/VDAB budget zou worden opengesteld zou dit in alle scholen kunnen gegeven worden om de niet gekwalificeerde uitstroom te beperken. De lokale overheid kan mee bepleiten om dit te laten opnemen in de eindtermen secundair onderwijs.
- De Stad Gent maakt gebruik van een sociale clause bij gunning van haar opdrachten. In al haar bestekken wordt een non-discriminatie clause gehanteerd. Stad Gent gebruikt deze clause actief als hefboom om haar impact op andere werkgevers te verhogen.
- De Stad Gent stelt bij monde van haar selectiedienst vast dat er zeer weinig mensen van andere origine spontaan solliciteren bij de Stad Gent. Hierdoor is de kans op aanwerving ook relatief veel kleiner. De selectiedienst zet actief in om het aantal kandidaten van andere origine in haar selectiebestanden te verhogen. Dit kan door actief samen te werken met het Gentse middenveld.
- De Stad Gent zorgt voor een regelgevend kader voor inspecties om systematische praktijktesten en mystery calling/shopping uit te voeren in de strijd tegen discriminatie op de arbeidsmarkt.
- De Stad Gent voert systematisch en proactief praktijktesten en mystery calls uit en gaat zo na of bedrijven op haar grondgebied discrimineren. Indien er een vermoeden van discriminatie wordt vastgesteld, wordt er gefaseerd gewerkt aan verbeteringen gaande van verplichte begeleiding in het wegwerken van bewuste of onbewuste discriminatie tot juridische vervolging.

De Stad bewees reeds met de invoering van praktijktesten op de huisvestingsmarkt dat dit werkt en discriminatie structureel terugdringt.

- De Stad Gent voert de bestaande samenwerking met UGent (prof. Stijn Baert) en werkgeversorganisaties op in functie van het optimaliseren van het bestaande opsporings- en handhavingsbeleid.

- De Stad Gent maakt het advies van Unia m.b.t. datamining operationeel in Gent. (Overgang van louter reactieve controle op basis van meldingen naar een actief handhavingsbeleid naar gerichte controles op basis van “knipperlichten”, o.m. op basis van datamining.)

- De Stad Gent pakt ook discriminatie aan in het onderwijs, zowel in het secundair als hoger onderwijs. Heel concreet zet ze in op het aanpakken van ongelijke stagekansen, schooluitval door discriminatie in het hoger onderwijs (meisjes met een hoofddoek die lerarenopleiding volgen, vinden geen stageplaats in het stedelijk onderwijs omwille van het dragen van een hoofddoek en moeten studies stopzetten), een eerlijk studieadvies gebaseerd op de competenties van leerlingen en niet op vooroordelen.²³

- De Stad Gent volgt actief alle klachten omtrent racisme en discriminatie op en zorgt voor een goede ondersteuning van slachtoffers.

- De Stad Gent sluit samen met het Gentse middenveld een pact tegen symboolwetten. Hiermee geven we een duidelijk signaal dat in Gent mensenrechten **wel** nog van tel zijn en een structureel antidiscriminatiebeleid wordt gevoerd in tegenstelling tot het subtiel invoeren van zogenaamde symboolwetten die ertoe leiden dat bepaalde bevolkingsgroepen steeds meer maatschappelijk in de hoek worden gezet. Voorbeeld hiervan is het voorstellen om van taalspanningsbereidheid naar taalkennisbereidheid te gaan in relatie tot het verkrijgen van een sociale woning. Dit is een te ver doorgedreven interpretatie van de Vlaamse Wooncode die stelt dat mensen bereid moeten zijn inspanningen te leveren om Nederlands te leren. Taal kan nooit een voorwaarde zijn voor het verwerven van grondrechten. Dat staat gelijk met regelrechte discriminatie.

- De dertien schepenen van gelijke kansen/diversiteit van de dertien centrumsteden sluiten een verbond tegen racisme en discriminatie.

- VDAB zet in op oriëntatie gebaseerd op competentie en niet op doelgroep, waardoor mensen hun talenten ontwikkelen.

²³ Recent onderzoek op vraag van Unia uitgevoerd door UGent en KULeuven stelt vast dat leraren en klassenraden zich bij de beoordeling van hun leerlingen te vaak laten leiden door vooroordelen en stereotypering.

Meer informatie:

- Antiracismewet van 13 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden,
- 10 mei 2007, Wet ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie,
- Praktijktestennu.be
- De kracht van 25-, brochure Samenlevingsopbouw Gent,
- De kracht van 50 +, brochure Samenlevingsopbouw Gent,
- Liever Sandra dan Samira? - Pieter Paul Verhaeghe, Over praktijktesten, mystery shopping en discriminatie, EPO, 2017.
- Unia, Aanbeveling 165 van 31 maart 2017.
- Onderzoeksgroep Diversiteit en Leren, UGent, Piet Van Avermaet en Hilde Van Tieghem.
- Onderzoek studente Dounia Bourabain, 602 praktijktests in 301 kledingwinkels in Brussel, Mechelen, Antwerpen en Leuven, 2017, berekening van netto discriminatiegraden.
- <http://www.ellavzw.be/node/4/publicaties/anders-gaan-werken-vrouwen-met-een-migratieachtergrond-op-de-vlaamse-arbeidsmarkt>

Contactpersonen:

- Unia Gent: Sofie D'hulster, gent@unia.be, 09 268 21 68
- Unia thema arbeid: Bart.Mondelaers@unia.be
- Hart boven Hart: janhillaert@telenet.be
- Samenlevingsopbouw: stephanie.staiesse@samenlevingsopbouw.be en ellen.vandoren@samenlevingsopbouw.be
- Compaan: goedele.provost@compaan.be en bert.boone@compaan.be

MOBILITEIT

“Iedereen heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te vertoeven binnen de grenzen van elke staat”. Dat wordt bepaald in art. 13, §1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Iedereen zal echter erkennen dat dit recht op mobiliteit als dusdanig niet bestaat. En dat er heel diverse noden zijn op vlak van mobiliteit.

Met de invoering van het mobiliteitsplan in Gent werd dit duidelijk: beleid voeren is keuzes maken en ook de keuzes van de verschillende Gentenaars worden daardoor beperkter. We verliezen aan individuele keuze om in te zetten op een groter goed: een duurzame en leefbare stad.

Maar sommige Gentenaars hadden sowieso al weinig mogelijkheden om zich in de stad te verplaatsen. Voor hen gelden volgende aanbevelingen.

VERVOERSARMOEDE

Waar maken we ons zorgen over?

Uit onderzoek blijkt dat de armste en minst mobiele groepen het meeste vervoersafhankelijk zijn, met name aangewezen op anderen of op openbare dienstverlening om zich makkelijk, snel en betaalbaar te kunnen verplaatsen.

Dit is wat vervoersarmoede wordt genoemd.

In Gent is naar schatting minstens 1 op 8 gezinnen vervoersarm waardoor hun kansen op duurzaam werk, een goede schoolcarrière, vrijetijdsbesteding en de uitbouw van een steunend netwerk aanzienlijk gehypothekeerd worden.

Uit het dossier Vervoersarmoede blijkt dat ouderen, gehandicapten en (alleenstaande) vrouwen met kinderen voortdurend terugkomen als meest benadeeld door vervoersbeperking.

Vrouwen met migratieachtergrond zijn doorgaans kwetsbaarder voor vervoersarmoede dan mannen, gezien het verhoogde armoederisico die deze groep in Vlaanderen kennelijk treft. De specifieke investeringen in mobiliteit zijn daarom cruciaal aangezien vrouwen nog altijd meer dan mannen zorg- en opvoedingstaken opnemen en meer instaan voor de verplaatsingen van de kinderen.

Citaat:

“Te voet gaan is soms moeilijk als het echt ver is en de bus en tram zijn dan weer zo moeilijk om op en over te stappen. Dan blijf ik gewoon thuis.” Jos – Getuigenis Netwerk tegen Armoede²⁴

ONZE OPLOSSING IN EEN NOTENDOP:

Het stadsbestuur treft maatregelen om vervoersarmoede in gent te bestrijden.

We willen dat de Stad Gent inzet op mobiliteit als het recht op bereikbaarheid.

Iedereen moet immers in staat zijn om plaatsen van maatschappelijk belang te bereiken: de school van de kinderen, de werkplek, de dokter, de hulpverlening, vrijetijdsbesteding...

We willen dat de Stad Gent via haar mobiliteitsbeleid ook verduidelijkt dat zij inzet op sociale rechtvaardigheid en haar herverdelende functie waarmaakt.

Dat kan door de maatregelen die we voorstellen in functie van het meer betaalbaar maken van mobiliteit voor kwetsbare groepen te laten financieren door de parkeerretributies.

²⁴ Dossier Vervoersarmoede Vandaag, p. 12.

Concrete aanbevelingen:

- De Stad Gent werkt maatregelen uit om zowel het openbaar vervoer als het privévervoer voor mensen in armoede meer betaalbaar te maken. Dit willen we gerealiseerd zien zonder dat er daarom minder ingezet wordt op duurzaamheidscriteria (ook voor mensen met weinig financiële middelen dienen “propere” vervoerkeuzes mogelijk te zijn).
- De Stad Gent werkt extra financiering uit voor basiswerkingen die meewerken aan de netwerkversterking en de verhoogde mobiliteitsvaardigheden van kwetsbare Gentenaars,
- De Stad Gent gaat na op basis van de bevindingen uit het Buddyproject van Autodelen.net welke incentives zij kan bieden aan haar kwetsbare inwoners om meer van autodelen gebruik te maken.
- De Stad Gent gaat na op basis van de bevindingen uit het Mobiella project²⁵ van Ella vzw welke acties zij kan bieden aan haar kwetsbare inwoners met een migratieachtergrond om hun mobiliteitsuitdagingen te verbeteren.
- De Stad Gent faciliteert rijopleidingen voor mensen in armoede via Autodelen,
- De Stad werkt actief aan een nieuw elan voor openbaar vervoer: de Stad neemt haar rol op in de nieuwe vervoersregio als pleitbezorger voor een kwalitatiever openbaar vervoer, de Stad werkt aan een ambitieuze en gedurfde visie op openbaar vervoer die wordt doorgetrokken in de stadsontwikkelingsprojecten en wordt gedragen door de buurgemeenten, de Stad werkt tevens aan een visie op een stadsgewestelijk expresnet en voorziet daartoe nieuwe tramlijnen naar het buitengebied, nieuwe overstappunten en een cirkeltram rond Gent,
- DE LIJN verlaagt haar algemene tarieven zodat de bevolking meer gestimuleerd wordt het openbaar vervoer te gebruiken.
- De Stad Gent werkt een circulatieplan buiten de R40 uit zodat ook in de 19^e en 20^e-eeuwse gordelwijken de circulatie en de vervoersmiddelen samen met de bewoners bekeken kunnen worden.
- We willen in Gent GEEN FIETSDODEN meer in de komende legislatuur. De Stad stapt daartoe uit het Kafkaverhaal “iedereen bevoegd, niemand verantwoordelijk”.
- Meer ondersteunde acties van de Fietsersbond.
- Opmaken van een vervoersarmoede-indicator per wijk die andere dimensies van sociale uitsluiting op de stadkaart zou kunnen zetten.

²⁵ <http://www.ellavzw.be/node/4/publicaties/praktijkboek-mobiella>

- Ontwikkeling van data die uitgesplitst zijn naar geslacht en gekruist kunnen worden met criteria zoals herkomst, armoede enz. zodat een intersectionele analyse mogelijk wordt op wijkniveau.

- De Stad Gent heeft oog voor diversiteit in mobiliteit. Dit toont ze door de 'Cumulatie Kansarmoede – oefening' te updaten met meer recente data en vanuit een kruispuntperspectief, door verschillende types ongelijkheid te kruisen, eerder dan deze als een homogene groep te bekijken.

Meer info:

- Dossier Vervoersarmoede Vandaag, De rol van mobiliteit in de sociale uitsluiting van mensen in armoede in Vlaanderen, Mobiliteit 21, <http://www.mobi21.be>
- Mobi21, Beweging voor duurzame mobiliteit i.s.m. Netwerk tegen Armoede, Welzijnsschakels en Welzijnszorg.
- Praktijkboek Mobiella, Ella vzw, <http://www.ellavzw.be/node/4/publicaties/praktijkboek-mobiella>.

Contact via partnerorganisaties:

- Gents MilieuFront: Steven@gentsmilieufront.be
 - Fietsersbond Gent: kern@fietsersbondgent.be
 - Vlaams Netwerk Autodelen: Jeffrey Matthijs, jeffrey@autodelen.net
 - Welzijnszorg: ellen.vanderzwalmen@welzijnszorg.be
 - Welzijnsschakels: lieven.depril@welzijnsschakels.be
 - Ella vzw: ella.farikoglu@amazone.be en ella.cmojica@amazone.be
-